

PREUS

Artá Un trimestre	0'75
A fora any	3'00
Al Extranjer id.	1'50

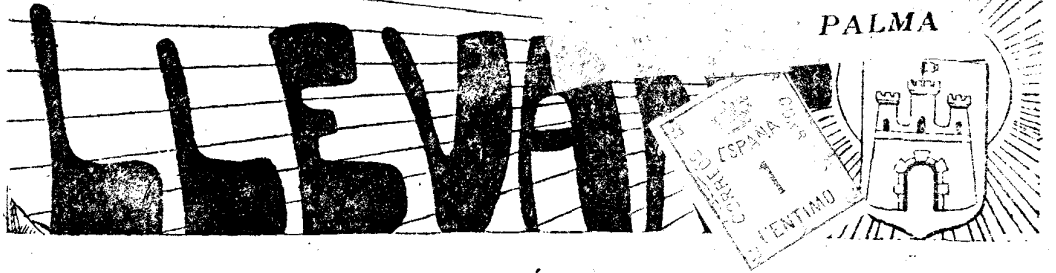
Número solt
15 cts.

L L E V A N T

Co. D. Lorenzo Lliteras Pvre.

Seminario

PALMA

QUINZENARI CATÓLIC MALLORQUI

Artá 30 de Janer de 1921

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

CRISIS INDUSTRIAL

Es ja un fet positiu dins Espanya la crisi industrial, que s'acentua de cada dia més. Comensá al extranjer. De Cuba, amb la baixa del sucre i el *crac* financier parí la primera espira que ablamá amb un instant a les demés nacions venguent de cop formidables baixes en els cotons blats, llanes, carbons, etc. lo cual ha duita la fallida a molts de comerciants que tenfen abarrotats els seus maguetzems.

El públic ha comensat a remorejar: *baixa*. La premsa ha secundat aquestes remors escampant als quatre vents l'extensió de la crisi industrial i aquesta ha comensat de cada dia més i ha repercutit a la banca, al comerç i a l'industria.

Alarmats davant la baixa efectiva d'alguns articles els maguetzemistes de tot el mon han tret al mercat els productes que abans no frissaven de vendre, i ara a vista de l'abundancia i davant la probable baixa, el públic s'ha retret de comprar, lo qual ha fet que'l comerç s'invadis d'un pánico extraordinari i vagi abaixant el valor de ses existencies per por a que més tart la baixa no sigui més gran.

¿Durará aquest estat d'alarma? ¿Quina fi tendrá? ¿Será encara més intensa la baixa dels queviures? ¿S'extendrá a tots els articles?

Molt difícil es predir aont pot arribar el devassall actual; i si be sembla que com en totes les demés coses ha de venir una reacció, aquesta no será de cap manera capás de tornar posar les coses al punt qu'estaven (que era ja inaguantable); però la situació s'ha de normalizar.

Sembla que els grans acaparaments haurán ja desapareguts amb el pánico actual. Llevats aquests acaparaments que estrenyén els mercats i determinaven als enormes en la majoria d'articles la producció, això es l'abundancia o escassés verdadera, determinarà el preu veritat de cada un.

Ja está clar que hi haurá articles de baixa segura, per la major producció i manco consum desde la guerra com el carbó de pedra; altres com la farina i blat de les Indies per la major seguredat dels transports i baixa dels fletes; amb una paraula, es de creure que molts dels productes naturals en que la ma d'obra grava molt poc son valor, el preu ha de baixar. En canvi, com no es regular que'ls obrers s'avenquin en la baixa dels jornals lo probable es que no sufresquen baixa els articles en que la feina del homo es molt més costosa que la primera materia.

De totes maneres es inevitable un desballestament industrial que a la forsa causarà perturbacions molt importants.

Deu vulga que no sia el poble

el qui pagui els plats romputs com en moltes altres ocasions ha socceit.

AIDÓN

AGRICOLAS

Germinació de la patata

Es costum entre els nostres conredors el fer adelantar la neixó a certes llevors quant se vol adelantar la cullita o quant la terra no te prou saó per assegurar el neixement d'aquella planta. Aquesta práctica generalment se fa en partides petites i consisteix en posarles en remuí un cert número d'hores, amb lo qual se dona a la llevó el grau d'humitat necessari per iniciar el seu desplagament.

Idò bé, aquesta práctica ben estudiada permet obtenir grans ventatges en el cultiu i a propòsit d'això, diu un periódic agrícola de Noruega que allá s'han fet ensais amb la *patata* els quals han donat un resultat sorprendente.

Ella permet treballar les terres un periodo de temps llarc, ja que tot el temps que se te la patata en els germinaders els camps están lliures, además la planta neix amb mes força i s'adelanta la seua fructificació amb lo qual mos queden altre vegada els camps lliberts per operarlos si les hem de destinar a ulteriors sembres, com més poc temps están en els camps minven els perills dels camvis admosfèrics i per tant els perills de contreure malalties i per fi aumenta notablement la producció ja que el

mig del augment ha arribat a 77 quintás per hectàrea obtenguent-se patates més grosses i de més pes.

Els ensais fets durant sis anys en la Estació experimental de Vold han donat aquell resultat adelantant dues setmanes la cullita.

La germinació o diguemne preparació de la patata per sembrar se fa de la següent manera: en un local de bona llum i temperat, s'aconsellen les boals i estables, se posen les patates estes dins caixes les parets de les quals no han de tenir més de 10 a 12 cm. d'alsada, si posen amb la corona peramunt i procurant no estiguin una demunt s'altre. Se tenen així durant quatre o cinc setmanes abans de plantar les duguentles després a el camp. Se sembren amb la mateixa posició que estaven en les caixes.

Juan de Binialgorfa.

JUVENTUT SERÁFICA

El dia 16, a les 10 del matí tengué junta extraordinari la Juventut Seráfica establerta en el Convent dels PP. Franciscans d'aquest poble.

Hei concorregueren tots els socis per tractarse del renovament de la J. Directiva que s'ha de fer segons son reglament a fi d'any.

Com que tots els joves estaven ja proveguts no hi hagué necessitat d'altre reunió i acte seguit se feu la votació deixant l'urna tapada.

Al decapvespre reunits altra volta s'obrí s'urna a presència de tots i se llegiren les papeletes quedant elegits per majoria de vots: D. Pere Garau Gelabert, President; Juan Gili Sancho, Segretari; Martí Gili Sancho, Tresorer. L'elecció fou ben encertada, gust dels socis i dels seus Directors que vigilen i procuren la bona marxa de la Juventut Seráfica.

Sia énhorabona a tots, als elegits per haver rebut la confiança dels electors i an aquests per son acert en l'elecció dels qui han de fer anar envant aquesta associació de novells terciaris i l'han d'aixecar a l'altura de les associacions més catòliques i mes sanes.

El dia 18 els elegits distribuïren els demés càrrecs en aques-

ta forma:

Vicepresident 1.er Sebastià Ginard Ginard.

Vicepresident 2.^{on} Francesc Lliteres Lliteres.

Segretari 1.er Tomás Juan Lliteras.

Segretari 2.^{on} Juan Pons.

Vicetresorer Baltasar Moyá Genovard.

President de Secció Piadosa: Baltasar Cursach.

Id de la deportiva — Mateu Sancho.

Id. de la literaria — Juan Fuster.

Sia énhorabona a tots i que Deu i N. P. Sant Francesc benesca sos esforços per dur la regeneració de la Joventut del nostre poble.

S'Argument de 1920

Com anunciarem en el n.^o darrer de LLEVANT, a lo qualcada de Sant Antoni s'hi presentá un estol de glosadors o cantadors que duyen impreses les cansons del *Argument* de 1920. El glosador era n'Antoni Sureda (a) Xurigué que en fe 89. Com a mostra d'elles, en posam unes quantes, perque els qui viuen a fora se fassen carrec de lo que es l'Argument, i vegin com, si no se causa, tornarem tenir glosada per uns quants anys. Que cada any glosi la temporada, i seguesqui la venerable tradició dels passats glosadors.

Permis del batle majó es lo que hem de menesté per canta aquest papé també del Senyó Rectó ell qui n'es un confessó de pobre i cavallé.

Entre es Jané i Febré ja va ploure molt poquet domés feya molt de fret lo que no haviem mesté, llavó es Mars s'envengué i també fe es temps molt sec.

Per dir-ho així com vengué molt poc gra se va cuí si enguany torna essé així no sé lo que haurem de fé si gonyam cicaa dobbé, no basta per manteni.

Tanta sort que va arribá s'esplet dets abres fruités da munt ses metles domés alguns han pogut menjá perque es bessó anava cá dins Mallorca així mateix.

Tot s'ha posat en un punt qui no pot essé es comprá cada dia ve'l pujá i va sempre per amunt

mentres sa gent no s'ajunt molt malament mes nira.

Es Dijous Sant teng present gran processó varen té se passetja pes carré i es poble va está content feim jugá s'enteniment ques lo quemés mos convé.

Pe San Antoni de Juny també sa fe bona festa i cada any fan sa mateixa per no perde sa costum així ja mos ve de liuy i heu esperam per sempre.

De ses Fies de María es conta no vos puc dá segons me vaig enterá damunt cinquents ni havia no he perduda sa guía així com heu vaig firmá.

Molts de milacres envia aqueixa Mare de Deu no vos ha de sobre greu vesitar la cada dia i tendreu un obra p'e en so có vostro i es sau.

Es milacres qu'Ella fa moits son qui poren dir-ho ena es sa Reina majó que dins Mallorca heí ha i la tenim dins Artá adamunt Son Salvadó.

Es milacres qu'Ella ha obrat impossible es contar-ho, Verge de Son Salvadó, veniu-me a fe costar vos ho deman de bon grat i amb bona devocó.

Dia 12 de desembre sempre me recordará quant es Rectó va arribá que vengué de Son Servera molta gent love i veia el varen aná esperá.

Des que se varen mori també vos ho diren cá segons varen publicá vintiset poren vos di perque aixó nes un camí qui tothom n'ha de passá.

Vuitanta nou de apuntades en duim an aquest papé si troban que nos ta no perdonaumos ses errades ques qui les mos ha mostrades casi casi no'm sap fé.

A. Sureda

Gran Colmado Artanenc d'en GUIEM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licor, dolces, galletes, etc., etc. ● Grandiós surtit e Perfumeria

Aquesta casa es s'única depositaria dins Artá del ANIS TUNEL

Fixau-vos be en sa Direcció: **CARRÉ DE PALMA 3 ARTA**

L'agencia Bujosa (e) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsevol encàrrec se li fassa per Ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá i **CARRE DE PALMA N.º 3** - Despaig a Palma: **ESTANC DES BANC DE SOLI**

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

Laneria	Zapateria	Pañeria	Bordados
Lenceria	Confecciones	Pañoleria	Tapicerias
Camiseria	Corseteria	Corbateria	Alfombras
Merceria	Sederia	Bisuteria	Perfumeria

ABRIGOS CAPOTES PALLIZAS IMPERMEABLES

Artículos para luto -- Géneros de punto -- Bastones
y paraguas -- Artículos de viaje

SASTRERIA - MODISTERIA - CAMISERIA

Mantas de Lana - Chanclos de Goma

Gran sección de Peleteria

Ventas al contado-Precio fijo-Teléfono, 217--PALMA- *Esta casa no tiene sucursales*

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

Ensaïmades i panets

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netadat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡¡UEP!!

A més bon preu que ningú compra canos
carretons en qualsevol estat estiguen mestre

Gabriel Carrió

(a) FUYA DES **QUATRE CANTONS**

Gran establiment d'en **Miquel Garau** Centro, 3-Artá

Sempre, Sempre, derrerres novedats en MERCERIA ● Extens surtit de PERFUMERIA

COLMADO

AMB CONSERVES DE TOTA CASTA

Representant dels licors de la casa MORENO amb el seu acreditat

Anís Miramar

Máquinas de cusi SINGER al contat i a pagues

No deixeu de visitar-lo amb la seguredat de que quedareu amb ganes de tornar-hi